

HAMMERFEST
KOMMUNE

Kommunal planstrategi

Periode 2016 – 2019

Vedtatt 13.10 2016

1. Formålet med kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi skal klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Arbeidet med planstrategien gjennomføres med hjemmel i § 10-1 i plan- og bygningsloven.

De mål og strategier som kommunen har skal nedfelles i kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategien skal gjenspeile planbehovet som er nødvendig for å nå de målene som samfunnsdelen setter.

Planstrategien er ikke formelt bindende. Men dersom man underveis i kommunestyreperioden ønsker å fravike strategien ved å avlyse eller utsette en større planoppgave bør dette skje gjennom endring av kommunal planstrategi.

2. Overordnede føringer

Det er i stor grad opp til kommunen å avgjøre innhold og prosess i kommunal planstrategi. Arbeidet med planstrategi skal tilpasses kommunens utfordringer og planbehov. Kommunal planstrategi må likevel ta hensyn til nasjonale forventninger og regional planstrategi.

2.1. Nasjonale forventninger

I medhold av plan- og bygningslovens § 6-1 fastsatte regjeringen et forventningsdokument for planlegging i kommunene i juni 2015. De nasjonale forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at kommunene fokuserer på i planleggingen i den kommende perioden. Målet er sikre gjennomføringen av gjeldende nasjonal politikk. Forventningene er retningsgivende, ikke bestemmende, ved utarbeiding kommunale planer. Regjeringens forventninger er sortert under følgende kapitteloverskrifter:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

En rekke underpunkter gir retningslinjer for hvordan regjeringen mener at kommunene skal ivareta disse hovedpunktene på en god måte. Kommunens samfunnsplan fanger i stor grad opp temaene utpekt i de nasjonale forventningene.

2.2. Regional planstrategi

Finnmark fylkeskommune utarbeider parallelt med kommunene en regional planstrategi som blir det viktigste styringsdokumentet for regional utvikling og politikk denne valgperioden.

Regional planstrategi ble vedtatt av fylkestinget i desember 2015.

3. Evaluering av kommuneplan og andre sentrale planer

Plan og bygningsloven stiller krav til at kommunestyret skal ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres i løpet av 4 års perioden, eller om planen skal videreføres uten endringer. Dette er minimumskravet som loven stiller til en kommunal planstrategi.

3.1. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel for Hammerfest ble rullert i 2014 og 2015 med endelig vedtak i november 2015. Planen ble gitt en svært grundig behandling med høy grad av medvirkning fra befolkningen. I utformingen av planen ble det lagt vekt på forkorting og forenkling slik at planen fremstår i dag som klar og oversiktlig. En rekke mål og strategier ble vedtatt og ligger som klare føringer i planen. Disse føringene danner grunnlaget for planstrategien.

I og med at samfunnsdelen nylig har vært revidert på en god og grundig måte ser ikke kommunen noe behov for å gjennomføre ytterligere revisjon av den i planperioden.

Administrasjonens vurdering:

«Det skal ikke gjennomføres en revisjon av samfunnsdelen i planperioden 2016-2019.»

3.2. Kommuneplanens arealdel

Kommunens arealdel for Hammerfest ble vedtatt i desember 2010. Det ble gjennomført en grundig og omfattende prosess i forbindelse med rullering av arealdelen og planen legger gode rammer for videre vekst og utvikling i kommunen. I planarbeidet ble kystsoneplan for Hammerfest slått sammen med «landdelen» slik at man fikk en felles plan for hele kommunens areal. Det kan nå se ut som om man bør se på arealene i sjø på nytt igjen. Dette henger sammen med flere ting, men viktigst synes å være at oppdrettsnæringen har gjennomgått store endringer de siste årene. Dette gjelder både i forhold til teknologi, arealkrav og størrelse på biomasse. Tilbakemeldingen fra næringen er at flere av arealene som er satt av i dagens arealplan ikke er egnet for oppdrett etter dagens standard. Næringen er også så arealkrevende at det vil være gunstig å se sjøarealene i en større sammenheng enn innenfor kommunegrensene. Det foreslås derfor å se på arealer i sjø i tett samarbeid med nabokommuner. Dette for å kunne gi et bedre tilbud til en svært viktig næring i Finnmark.

Administrasjonens vurdering:

«Kommuneplanens arealdel med hovedvekt på arealer i sjø skal revideres. Arealene skal sees i sammenheng med sjøarealer i regionen.»

3.3. Handlingsdel/økonomiplan/årsbudsjett

Kommunen skal ha en handlingsdel som angir hvordan kommuneplanen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig.

Handlingsdelen i Hammerfest kommune har tradisjonelt sett ikke vært et eget dokument, men en del av økonomiplanen. Det er viktig at handlingsdelen, i tillegg til økonomiplan etter

kommuneloven, inneholder et handlingsprogram for oppfølging av kommuneplan, kommunedelplaner og kommunal planstrategi. Det skal tas opp en prioritering av menneskelige og fysiske ressurser, kommunalt planarbeid og andre ikke-økonomiske prioriteringer. Den skal også ta opp prioritering av oppgaver kommunen skal løse i samarbeid med andre offentlige eller private aktører i perioden. Handlingsdelen skal danne grunnlag for økonomiplanen.

For å få en samordning mellom handlingsdelen og økonomi i henhold til intensjonene i plan- og bygningsloven må det gjøres flere tilpasninger i dagens arbeid med økonomiplanen og budsjettet. Det virker hensiktsmessig å dele opp handlingsdel med økonomiplan og årsbudsjett i to prosesser. Handlingsdelen med økonomiplanen vil ha fireårs perspektiv og bør utarbeides i første halvdel av året i tråd med prosesskravene i plan- og bygningsloven. Arbeidet med årsbudsjettet vil baseres på handlingsdelen med økonomiplanen og foregå på andre halvdel av året. En slik prosess vil kunne sikre langsiktige og helhetlige vurderinger i oppfølging av kommuneplanen og i økonomiarbeidet.

Administrasjonens vurdering:

«Det innføres en ny prosess for arbeidet med kommuneplanens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett som beskrevet ovenfor fra 2016.»

3.4. Kommunedelplanen for Hammerfest og Rypefjord

Kommunedelplanen for Hammerfest og Rypefjord ble vedtatt i 19.6 2014. Planen ble utarbeidet gjennom en svært grundig prosess og fungerer godt som styringsverktøy for arealbruken i de sentrumsnære områdene. Samtidig vil det gjennom rullering av sentrumsplanen kunne bli behov for å justere grensene mellom sentrumsplanen og delplanen for Hammerfest. Det kan derfor være aktuelt å revidere kommunedelplan for Hammerfest og Rypefjord i 2017/2018.

Administrasjonens vurdering:

«Det kan bli aktuelt med en mindre revidering av kommunedelplan for Hammerfest og Rypefjord i planperioden 2016-2019»

4. Utviklingstrekk og utfordringer

Utviklingstrekk og utfordringer i kommunen kan ha betydning for vurdering av planbehovet i valgperioden. Disse er vurdert og beskrevet i samfunnsplanen.

To saker peker seg ut som svært viktige for utviklingen i Hammerfest. Det er bygging av nytt sykehus og det er etablering av ny Campus Hammerfest. Disse prosjektene vil bli utviklet i planperioden, men det er foreløpig usikkert i hvilken grad disse sakene vil kreve konkret planarbeid. Det er derfor vanskelig å ta dette med i planstrategien, men nødvendige planer som må foreligge for å realisere disse prosjektene vil bli utarbeidet fortløpende.

I tillegg er Hammerfest inne i prosessen rundt nasjonal kommunereform hvor man fra statlig hold ønsker å begrense antall kommuner i Norge. Hammerfest kommune er allerede i tett

samarbeid med Kvalsund kommune. Det er besluttet fra begge kommunestyreer at man ønsker en sammenslåing av de to kommunene.

Folkehelse:

Folkehelseloven som kom i 2012 medførte at ansvaret for å fremme og utjevne befolkningens helse er løftet ut av helsesektoren, og lagt til kommunen. Tilgangen på virkemidler er dermed blitt større, og kommunen skal ta i bruk alle tjenester for å utjevne og fremme befolkningens helse.

Ansvar for folkehelsearbeidet legges til kommunen og ikke til noen bestemt sektor. Kommunen skal ha et tydelig bilde over hva som er de lokale folkehelseutfordringer og disse nedfelles i en folkehelseplan. Det slås fast at:

- Kommunen skal drive et systematisk folkehelsearbeid
- Kommunen skal fastsette mål og strategier for folkehelsearbeidet
- Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte lokale utfordringer
- Alle sektorens helseansvar synliggjøres.

Folkehelseplanen er en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Tverrsektoriell folkehelsegruppe ledet av kommuneoverlege reviderer hvert fjerde år denne planen der kommunens folkehelseutfordringer er beskrevet. Planen har en tiltaksdel.

I forbindelse med forestående revidering har kommunen gjort en levekårsundersøkelse i befolkningen som skal danne grunnlag for revideringen.

Kommuneplanens samfunnsdel for 2015-2027 har definert folkehelse som en av 5 satsningsområder i kommunen.

Administrasjonens vurdering:

«Folkehelse er et prioritert satsningsområde i planperioden. Behovet for interkommunalt samarbeid vil bli sett opp mot vurderingen av kommunesammenslåing. Nødvendige planer for etablering av nytt sykehus og ny campus i Hammerfest vil bli utarbeidet fortløpende»

5. Planbehov i valgperioden

Nedenfor følger oversikt over kommunale planer som skal utarbeides eller revideres i planstrategiperioden, 2016 – 2019. Planene er delt inn etter de overordna temaene i samfunnsplanen. Oversikten inneholder planer som er utviklingsrettet, lovpålagte og/eller overordnede/tverrsektorielle.

5.1 Liste over planer

Livskvalitet og folkehelse			
Plantema	Aktivitet	Ansvar	Begrunnelse/kommentar
Helse og omsorgsplan	Ny plan Ferdig 2017	Kommunalsjef for helse og omsorg	Eksisterende plan er gått ut og det er behov for å utarbeide en ny plan.
Plan for rus og psykisk helse	Revideres Ferdig 2017	Kommunalsjef for helse og omsorg	Planen skal løse utfordringer innen folkehelse og sikre kvalitet innen tjenesteyting.
Plan for helsemessig og sosial beredskap	Revideres Ferdig 2017	Kommuneoverlegen	Lovpålagt oppgave
Smittevernplan	Rulleres Ferdig 2017	Smitteoverlegen	Lovpålagt oppgave
Folkehelseplan for Hammerfest	Revideres Ferdig 2016/2017	Rådmannen	Lovpålagt oppgave. Planen skal løse utfordringer forbundet med folkehelse.
Tematisk kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet	Revideres med fireårs perspektiv Ferdig 2017	Kommunalsjef for kultur og samfunn	Årlig rullering av handlingsdelen
Trafikksikkerhetsplan	Revidering i Ferdig 2017	Kommunalsjef for kultur og samfunn	Planen skal sørge for at trafikksikkerheten er ivaretatt og oppdatert.
Kulturplan	Revideres Ferdig 2018	Kommunalsjef for kultur og samfunn	Planen skal formulere strategier og tiltak for å sikre et rikt kulturliv.

Kunnskap og kompetanse			
Plantema	Aktivitet	Ansvar	Begrunnelse/kommentar
Kompetanseplan	Ny temaplan Ferdig 2018	Rådmannen	Planen er forankret i Hammerfest kommunes arbeidsgiverpolitikk og skal sikre nødvendig kompetanse i hele organisasjonen. Dette for å nå våre mål om kvalitet i tjenestene, innovasjon og utvikling og et godt omdømme som en attraktiv arbeidsplass.
Kvalitetsplan for skole og barnehage	Reviderer og slår sammen to planer til en ny plan Ferdig 2016	Kommunalsjef for barn og unge	Planen skal sikre kvalitet i skole og barnehage basert på strategiene i samfunnsplanen.

Verdiskaping og næringsutvikling

Plantema	Aktivitet	Ansvar	Begrunnelse/kommentar
Rullering arealplan i sjø	Ny plan Ferdig 2018	Plan og utvikling	Det må sees på arealer i sjø utover kommunens grenser. Først og fremst Hammerfest og Kvalsund sine arealer, men andre kommuner er også aktuelle.
Kommunedelplan for Hammerfest og Rypefjord	Revidering Ferdig 2019	Plan og utvikling	Det vil kunne bli behov for å gjøre mindre endringer i planen i løpet av planperioden
Sentrumsplan for Hammerfest	Rullering Ferdig 2017	Plan og utvikling	Sentrumsplanen er foreldet og trenger oppgradering
Hovedplan vann og avløp	Rullering Ferdig 2016	Prosjektavdelingen	Planen for vann og avløp slås sammen til en plan.
Hovedplan veg	Rullering Ferdig 2016	Prosjektavdelingen	Det har skjedd svært mye på vegplanleggingen i Hammerfest de siste årene og det er behov for å oppdatere hovedplanen.
Boligpolitisk handlingsplan	Ny plan Ferdig 2017	Rådmannen	Planen gir føringer for utbyggingstakt, ansvar og behov for boliger i kommunen
Kulturminneplan	Ny temaplan Ferdig 2018/2019	Plan og utvikling	Kulturminneplanen skal se på kartlegging, tilstand og skjøtsel for utvalgte kulturminner og kulturlandskap i kommunen.
Helhetlig utredning av forholdet mellom utbygging og reindrift.	Temaplan/ Utredning Ferdig 2017	Plan og utvikling	Utredningen skal se på samspillet mellom kommunens utvikling og reindriftas utvikling de siste tiår.

Klima, energi og miljø

Plantema	Aktivitet	Ansvar	Begrunnelse/kommentar
Delplan for naturmangfold	Ny plan Ferdig 2018/2019	Plan og utvikling	Planen skal utforme et handlingsprogram for å sikre naturmangfoldet i kommunen.
Klima- og energiplan	Ny temaplan Ferdig 2017/2018	Plan og utvikling/Prosjektavdelingen	Lovpålagt oppgave

Tjenester og demokrati

Plantema	Aktivitet	Ansvar	Begrunnelse/kommentar
Overordnet ROS analyse for kommunen	Revidering Ferdig 2016	Rådmannen	Lovpålagt oppgave: Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse er grunnlaget for kommunens helhetlige og systematiske arbeid med samfunnssikkerhet og skal gi et godt planleggings- og beslutningsgrunnlag for det forebyggende arbeidet med samfunnssikkerhet, en styrket beredskap og evne til krisehåndtering.
Plan for kommunal beredskapsledelse	Årlig rullering	Rådmannen	Lovpålagt oppgave: En beredskapsplan skal sikre samordnede og tverrsektorielle tiltak for å begrense eller håndtere kriser eller andre uønskede hendelser på en best mulig måte
Kommuneplanens handlingsdel	Rulleres årlig.	Rådmannen	Lovpålagt oppgave. Planen gjelder for en fireårs periode men skal rulleres årlig

6. Planrelaterte definisjoner

Det er viktig at de ulike planene som utarbeides i kommuneorganisasjonen følger de samme prinsippene og er innholdsmessig sammenlignbare. Samtidig skal strategiske og langsiktige planer ha en annen behandling enn virksomhetsplaner som kun skal omhandle drift. Strategiske planer krever som hovedregel politisk behandling fordi de sier noe om retningsvalgene som kommunen tar. De krever en folkevalgt beslutning. Virksomhetsplaner skal ikke behandles politisk. De legger føringer for hvordan de kommunale sektorene skal styre etter de valgene som de folkevalgte har besluttet.

Ordet «plan» er en betegnelse som brukes om en lang rekke ulike dokumenter. Det er generelt sett en utfordring at det ofte ikke er en felles forståelse innad i organisasjonen for hvilken

status og utforming de forskjellige planene skal ha. Definisjonene nedenfor skal være et hjelpemiddel for fremtidig planlegging.

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private. Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Handlingsdelen inneholder handlingsprogram, økonomiplan og årsbudsjett. Årsbudsjettet skal revideres årlig mens handlingsprogrammet og økonomiplanen rulleres hvert 4 år. Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, spesifiserer resultatmål og/eller tiltak som er tenkt gjennomført for å følge opp målene i kommuneplanen.

Det kan utarbeides **kommunedelplan** for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Formålene som en **reguleringsplan** kan ha (gjelder både detalj- og områderegulering) er gitt ut fra forutsetningene i arealdelen og i delplan for Hammerfest og Rypefjord.

En **temaplan** skal bygge på målene og strategiene i kommuneplanen, og angi politiske retningsvalg og viktige strategier eller politiske strategidokumenter. Den må gjelde for et kommunalt myndighetsområde som kommunen selv kan påvirke. Den skal bestilles og behandles politisk og må ha et målbart handlingsprogram med konkrete tiltak.

En **virksomhetsplan** skal fungere som overordnet styringsverktøy for virksomheten og skal bygge på politisk vedtatte mål, strategier og tiltak. Den skal definere formål, hovedmål og hovedaktiviteter samt tiltak som følge av lovkrav. En virksomhetsplan kan også skissere de overordnede ressursrammene. Virksomhetsplanen er med på å gjøre virksomhetens formål tydelige og synlige både eksternt og internt, og gir føringer for prioriteringer. Det stilles ingen konkrete prosesskrav til en virksomhetsplan.

En **årsplan** skal definere hva enheten ønsker å oppnå i løpet av året, og skisserer hvordan man planlegger å oppnå dette. Årsplanen skal gi en oversikt over de prioriterte hovedaktivitetene for året opp imot de definerte overordnede målsettingene i virksomhetsplanen. Årsplanen kan også definere rammene for gjennomføring, inkludert ressurser.

Kravet er at alle virksomheter/enheter har en årsplan som bygger på overordnede planer og lovpålagte oppgaver, og som styrer enhetens aktiviteter i løpet av året.

I tillegg vil det være naturlig å ha andre interne arbeidsplaner og planer for tverrfaglig samarbeid.